

Novinky v oblasti daní a pojistného v souvislosti s koronavirem

Zpracoval: CIS s.r.o.

Stav k 26.3.2020

V souvislosti s koronavirem bylo v uplynulých dnech přijato několik opatření, které mají podnikatelům pomoci zmírnit dopad současné situace na jejich podnikatelskou činnost v oblasti daní. Zavedení některých opatření je přímo v kompetenci Ministerstva financí ČR (příslušná opatření jsou zveřejňována ve Finančním zpravodaji, viz. *Rozhodnutí ministryně financí o prominutí příslušenství daně a správního poplatku z důvodu mimořádné události a Pokyn GFŘ D-44 k promíjení úroku z prodlení, úroku z posečkané částky a pokuty za nepodání kontrolního hlášení zveřejněné ve Finančním zpravodaji 4/2020 dne 16.3.2020*) či Ministerstva práce a sociálních věcí ČR, některá opatření se promítla do novel příslušných zákonů. Níže uvádíme jejich stručný přehled.

1. Odložení plateb daní a záloh

Daňoví poplatníci mohou **odložit některé platby**, a to prostřednictvím:

- žádosti o posečkání úhrady daně,
- žádosti o úpravu (snížení) záloh anebo o výjimku z jejich placení,
- žádosti o odpuštění sankcí v případě prodlení

2. Sankce a poplatky obecně

Rozhodnutím ministryně financí dochází k **prominutí pokuty za opožděné daňové přiznání**, a to plošně pro všechny daňové subjekty, pokud se na základě individuální žádosti alespoň částečně promine úrok z prodlení nebo dojde k posečkání úhrady daně **v souvislosti s koronavirem**.

Dochází také k plošnému **prominutí správního poplatku za podání žádosti** o posečkání nebo splátkování daně, žádosti o prominutí úroku z prodlení, resp. z posečkané částky, a žádosti o prominutí pokuty za nepodání kontrolního hlášení, a to pro žádosti podané do 31. července 2020.

3. Prodloužení lhůt

Je možné požádat o **prodloužení lhůty** pro podání některých daňových přiznání, přitom:

- tento postup nelze použít u přiznání k DPH
- u některých druhů daní není nutné do 1. července 2020 o prodloužení lhůty žádat (viz níže)

Dochází k **plošnému prominutí pokuty za opožděné podání přiznání k dani z příjmu fyzických osob a právnických osob a úroku z prodlení**, a to nejdéle **do 1. července 2020**.

Daňoví poplatníci, kteří mají ze zákona termín pro podání daňového přiznání k dani z příjmů **právnických osob** nebo k **dani z příjmů fyzických osob do 1. dubna 2020** a přiznání v tomto termínu podat nestihnou, nemusí žádat o prodloužení termínu pro podání. Pokud toto přiznání podají nejpozději do 1. července 2020 a současně uhradí příslušnou daň, nebudou za pozdní podání sankcionováni – tento postup platí automaticky bez žádosti, není tedy ani nutné prokazovat důvody související s koronavirem. Fakticky tedy nejde o posunutí zákonné lhůty pro podání přiznání, ale o prominutí souvisejících sankcí, bude-li splněno v určeném termínu.

Zde si dovoluujeme upozornit, že některých lhůt se pardon ministryně financí netýká, a to například Oznámení o osvobozených příjmech obdržенých v roce 2019, který je nutné podat do 1. 4. 2020 nebo Vyúčtování daně z příjmů fyzických osob ze závislé činnosti za rok 2019. Naopak u Vyúčtování daně vybírané srážkou podle zvláštní sazby daně je možné za určitých podmínek sankce prominout.

4. Prominutí záloh na daň z příjmů

Budou plošně prominuty zálohy na daň z příjmů fyzických a právnických osob splatné k 15.6.2020, a to poplatníkům, kteří mají zdaňovací období kalendářního roku 2020.

- červnová záloha (tj. první pololetní či druhá čtvrtletní) se nebude vůbec hradit, tím však nedochází k prominutí samotné daně. Generální pardon se podle informací Finanční zprávy týká poplatníků se zdaňovacím obdobím kalendářní rok; u ostatních je třeba postupovat podáním žádosti o stanovení záloh jinak a doložením příslušných důvodů.

5. Sankce u daně z nabytí nemovitých věcí

Plošně prominutí se bude nově týkat i pozdě podaného **daňového přiznání k dani z nabytí nemovitých věcí či pozdě uhrazené daně z nabytí nemovitých věcí nebo zálohy na tuto daň v termínu do 31. července 2020**. Daňové přiznání k dani z nabytí nemovitých věcí může být bez hrozby sankce podáno a daň či záloha zaplacený nejpozději do 31. srpna 2020. V těchto případech budou prominuty také úroky z prodlení nebo úroky z posečkání u daně z nabytí nemovitých věcí.

6. Pokuty za pozdní podání kontrolního hlášení k DPH a přiznání k DPH

- Budou **automaticky prominuty** pokuty za **pozdní podání kontrolního hlášení v hodnotě 1.000 Kč** vzniklé za období od 1. března do 31. července 2020
- Některé **další pokuty** za pozdní podání kontrolního hlášení v tomto období budou promíjeny na individuální žádost plátce **z důvodů souvisejících s koronavirem**.
- Kromě prominutí pokuty za pozdě podané daňové přiznání plošně zavedeného pro všechny daňové subjekty za podmínek uvedených výše dochází k automatickému prominutí pokuty za opožděné tvrzení daně i u plátců, kterým byla na základě individuálně podané žádosti alespoň částečně prominuta pokuta za nepodání kontrolního hlášení (10, 30, 50 tisíc Kč) z důvodů souvisejících se šířením koronaviru. A to za předpokladu, že toto opožděné daňové přiznání bude podáno nejpozději v den, kdy bylo podáno i související opožděné kontrolní hlášení.

7. Zpětné uplatnění daňové ztráty

(ve fázi přípravy)

Dojde-li ke schválení příslušné novely zákona o daních z příjmů, budou moci poplatníci daně z příjmů fyzických i právnických osob **uplatnit svou daňovou ztrátu zpětně** v předchozích dvou letech; ztrátu vyměřenou za zdaňovací období započaté v roce 2020 bude tedy možné na základě dodatečného daňového přiznání za příslušný rok odečíst od základu daně za zdaňovací období roku 2019 a roku 2018. Na základě žádosti pak bude vrácen zpět takto vzniklý přeplatek na dani.

8. EET

(novela podepsána prezidentem 26.3.2020)

Po dobu, po kterou trvá stav nouze a dále po dobu následujících 3 měsíců je zavedena **výjimka z jeho používání** (kromě povinnosti zacházet s autentizačními údaji, certifikátem pro evidenci tržeb a blokem účtenek tak, aby předešli jejich zneužití) pro podnikatele, kteří EET již podléhají.

U podnikatelů spadajících do 3. a 4. vlny EET se tato povinnost **odkládá** do doby uplynutí 3 měsíců od ukončení stavu nouze.

Po výše uvedenou dobu tedy nemusí poplatníci evidovat své tržby v režimu EET, přitom tato povinnost nebude ani nijak kontrolována.

9. Zdravotní a sociální pojištění

(novela podepsána prezidentem 26.3.2020)

Osobám samostatně výdělečně činným (dále jen OSVČ) se v době **od března do srpna 2020 odpouští minimální povinné platby** na sociální zabezpečení a příspěvek na státní politiku zaměstnanosti a důchodové pojištění (dále jen sociální pojištění) a veřejné zdravotní pojištění (dále jen zdravotní pojištění). Dle schváleného znění obou novel příslušných zákonů se nejedná pouze o původně prezentovaný odklad plateb, ale skutečně o odpuštění uvedených částek jako by byly uhrazeny, což bude zohledněno v rámci Přehledu za rok 2020.

Přitom u sociálního pojištění jsou OSVČ od plateb záloh ve výše uvedeném období osvobozeny zcela, a to bez ohledu na výši zálohy nebo druh činnosti, kterou vykonávají, u zdravotního pojištění záleží na výši, v níž má být záloha hrazena. Osoby mající povinnost hradit **zálohu na zdravotní pojištění** ve výši nepřesahující minimální povinnou platbu jsou zproštěny povinnosti v období od března do srpna 2020 tuto zálohu uhradit, osoby se zálohou nad minimální povinnou platbu budou v uvedeném období hradit pouze částku nad minimální povinnou platbu, mohou však také celý doplatek uhradit až v souvislosti s podáním přehledu za rok 2020.

Uvedené úlevy se však netýkají dobrovolně placeného nemocenského pojištění OSVČ, toto je třeba platit i nadále, chce-li být OSVČ nemocensky pojištěna.

O prominutí plateb záloh není třeba žádat, jsou prominuty automaticky. Pokud záloha bude či již byla uhrazena, bude považována za zálohu na další období.

Dále byly v návaznosti na opatření MF ve vztahu k přiznání k dani z příjmů fyzických osob upraveny podmínky pro podání Přehledů za rok 2019 vůči zdravotním pojišťovnám a okresním správcům sociálního zabezpečení.

OSVČ je umožněno podat Přehledy pojistného za rok 2019 až do 3. srpna 2020, a to bez sankce, je-li současně včas uhrazen i příslušný doplatek pojistného.

Ve vztahu i k ostatním plátcům pojistného na veřejné zdravotní pojištění novela zákona upravuje **výpočet penále z pojistného na veřejné zdravotní pojištění**. Pro penále, které je příslušenstvím pojistného nebo zálohy na pojistné za období od začátku března 2020 do konce srpna 2020, se do 21. září 2020 nepoužije zákonem stanovený postup pro výpočet penále. Penále za pojistné nebo za zálohu na pojistné za období od začátku března 2020 do konce srpna 2020, které nebyly zaplacené v tomto období, vzniká nejdříve od 22. září 2020.

Podrobnější a aktualizované informace k výše uvedené problematice můžete také sledovat na:

- *Speciálních stránkách Finanční správy*

<https://www.financnisprava.cz/cs/financni-sprava/media-a-verejnost/nouzovy-stav>

<https://www.financnisprava.cz/cs/financni-sprava/media-a-verejnost/nouzovy-stav/danove-informace/dotazy-a-odpovedi/ostatni/souhrn-danovych-informaci-v-souvislosti-mimoradnymi-opatrenimi-10546>

- Na webu České správy sociálního zabezpečení www.cssz.cz

https://www.cssz.cz/documents/20143/157311/Placeni_zaloh_na_pojistne_OSVC_v_roce_2020_po_dani_prehledu_OSVC_za_rok_2019.pdf/5ae246f5-b9f1-5149-e8de-8a0c5c1a2500

- Na webu Ministerstva práce a sociálních věcí www.mpsv.cz
- nebo na webových stránkách jednotlivých zdravotních pojišťoven např. www.vzp.cz
- Na webu MPO pro další formy podpory: <https://www.mpo.cz/>